

19η Άσκηση

Ανισώσεις 1ου Βαθμού

Έστω οι πραγματικοί αριθμοί α, β με $\alpha = |\beta - 1|$.

α) Να βρείτε τις ακέραιες τιμές των α, β για τις οποίες η εξίσωση $x^2 - 2x + \alpha = 0$ έχει δύο ρίζες άνισες.

β) Να βρείτε τα α, β για τα οποία η εξίσωση $x^2 - (\alpha - 3\beta)x - \alpha = 0$ έχει μία διπλή ρίζα.

γ) Να βρείτε τα α, β για τα οποία $1 < |\alpha - 4| < 2$.

δ) Έστω $\alpha < d(\beta, 3)$

i. Κάνοντας χρήση του άξονα των πραγματικών αριθμών, να βρείτε τους θετικούς αριθμούς α, β για τους οποίους $\alpha < d(\beta, 3)$.

ii. Να επιβεβαιώσετε με αλγεβρικό τρόπο το προηγούμενο συμπέρασμα.

Στέλιος Μιχαήλογλου

Λύση

α) Η εξίσωση είναι 2ου βαθμού και έχει δύο ρίζες άνισες όταν

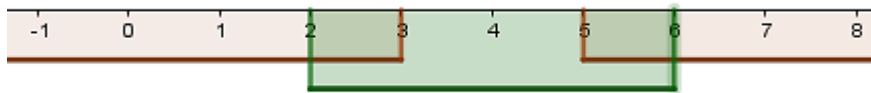
$$\Delta > 0 \Leftrightarrow (-2)^2 - 4\alpha > 0 \Leftrightarrow 4 > 4\alpha \Leftrightarrow \alpha < 1. \text{ Όμως } \alpha = |\beta - 1| \geq 0, \text{ οπότε ο } \alpha \text{ είναι ακέραιος αριθμός με } 0 \leq \alpha < 1, \text{ οπότε } \alpha = 0. \text{ Τότε } |\beta - 1| = 0 \Leftrightarrow \beta - 1 = 0 \Leftrightarrow \beta = 1.$$

β) Η εξίσωση είναι 2ου βαθμού και έχει μία διπλή ρίζα όταν $\Delta = 0 \Leftrightarrow (\alpha - 3\beta)^2 + 4\alpha = 0$ (1)

$$\text{Όμως } (\alpha - 3\beta)^2 \geq 0 \text{ και } \alpha \geq 0, \text{ οπότε η (1) αληθεύει μόνο όταν } \alpha = 0 \text{ και } \alpha - 3\beta = 0 \Leftrightarrow 0 - 3\beta = 0 \Leftrightarrow \beta = 0$$

γ) $|\alpha - 4| > 1 \Leftrightarrow (\alpha - 4 < -1 \Leftrightarrow \alpha < 3)$ ή $(\alpha - 4 > 1 \Leftrightarrow \alpha > 5)$ (2) και

$$|\alpha - 4| < 2 \Leftrightarrow -2 < \alpha - 4 < 2 \Leftrightarrow 2 < \alpha < 6 \quad (3)$$

Με συναλήθευση των (2), (3) προκύπτει ότι $2 < \alpha < 3$ ή $5 < \alpha < 6$, οπότε

$$2 < |\beta - 1| < 3 \quad (4) \text{ ή } 5 < |\beta - 1| < 6 \quad (5)$$

$$(4) \Rightarrow |\beta - 1| > 2 \Leftrightarrow (\beta - 1 < -2 \Leftrightarrow \beta < -1) \text{ ή } (\beta - 1 > 2 \Leftrightarrow \beta > 3) \text{ και}$$

$$|\beta - 1| < 3 \Leftrightarrow -3 < \beta - 1 < 3 \Leftrightarrow -2 < \beta < 4.$$

Με συναλήθευση $\beta \in (-2, -1) \cup (3, 4)$.

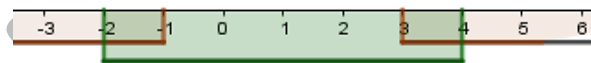
$$(5) \Rightarrow |\beta - 1| > 5 \Leftrightarrow (\beta - 1 < -5 \Leftrightarrow \beta < -4) \text{ ή } (\beta - 1 > 5 \Leftrightarrow \beta > 6) \text{ και}$$

$$|\beta - 1| < 6 \Leftrightarrow -6 < \beta - 1 < 6 \Leftrightarrow -5 < \beta < 7.$$

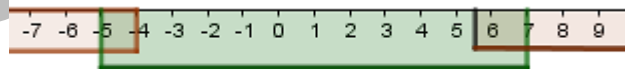
Με συναλήθευση προκύπτει ότι

$$\beta \in (-5, -4) \cup (6, 7)$$

$$\text{Τελικά } \beta \in (-5, -4) \cup (-2, -1) \cup (3, 4) \cup (6, 7)$$

προκύπτει ότι

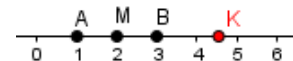
δ) i. $\alpha < d(\beta, 3) \Leftrightarrow |\beta - 1| < d(\beta, 3) \Leftrightarrow d(\beta, 1) < d(\beta, 3)$

Έστω K το σημείο του άξονα που αντιπροσωπεύει τον αριθμό β και A, B τα σημεία στους αριθμούς 1 και 3 αντίστοιχα. Τότε η σχέση $d(\beta, 1) < d(\beta, 3)$ γράφεται $(KA) < (KB)$.

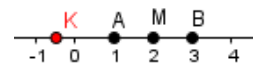
Αν το K βρίσκεται στο μέσο M του τμήματος AB τότε $(KA) = (KB)$ που απορρίπτεται.

Αν το K είναι οποιοδήποτε σημείο της ημιευθείας MB (εκτός του M) τότε $(KA) > (KB)$ που απορρίπτεται.

Αν το K είναι οποιοδήποτε σημείο της ημιευθείας MA (εκτός του M) τότε $(KA) < (KB)$ που είναι δεκτό. Άρα $\beta < 2$

ii. $\alpha < d(\beta, 3) \Leftrightarrow |\beta - 1| < |\beta - 3| \Leftrightarrow (\beta - 1)^2 < (\beta - 3)^2 \Leftrightarrow \beta^2 - 2\beta + 1 < \beta^2 - 6\beta + 9 \Leftrightarrow$

$$6\beta - 2\beta < 9 - 1 \Leftrightarrow 4\beta < 8 \Leftrightarrow \beta < 2$$